

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Șușchevici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. L. Bulhac, L. Pruteanu, S. Gîrbu)

Î N C H E I E R E

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul Vamal,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bumbac Mihail împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Lungu Andrei privind anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 1136-p din 22 octombrie 2016 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori ai Biroului Vamal Bălți”, în partea ce ține eliberarea din serviciu în organele vamale, restabilirea în funcția de Șef al Secției procedurii contravenționale al Biroului Vamal Nord, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, începând cu data de 22 octombrie 2016 și până la data emiterii hotărârii și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Bumbac Mihail reprezentat de avocatul Airapetean Artur, casată hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 15 noiembrie 2016, Bumbac Mihail a înaintat acțiune împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Lungu Andrei solicitând anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 1136-p din 22 octombrie 2016 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori ai Biroului Vamal Bălți”, în partea ce ține de eliberarea din serviciu în organele vamale, restabilirea în funcția de Șef al Secției procedurii contravenționale al Biroului Vamal Nord; încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, începând cu data de 22 octombrie 2016 și până la data emiterii hotărârii; încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat drept fapt că, la 05 august 2016, făcând parte din componența grupului de lucru, și după prezentarea de către SRL „Slava Cargo Grup” a declarației vamale electronice nr. 905013312 și obținerea documentelor justificative ar fi efectuat percheziția și controlul vamal al mijlocului de transport cu n/î CRJ 566 aflat în terminalul vamal al postului vamal intern. Ca urmare, în baza ordinului nr. 1136-p din 22 octombrie 2016 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori ai Biroului Vamal Bălți”, prin care s-a stabilit că, în cadrul percheziției au fost admise încălcări atât de ordin tehnic, cât și procedural, nefiind divizate bunurile declarate de cele nedeclareate, precum și lipsa corectitudinii în procesul de recunoaștere în calitate de corp delict a obiectului încălcării vamale, și a fost sancționat cu sancțiune disciplinară – eliberarea din serviciu în organele vamale.

Reclamantul a explicat că, nu a admis careva încălcări la efectuarea percheziției și întocmirea actelor aferente cazului menționat, procesul penal nu a fost afectat sub nici o formă, modul de păstrare a corpurilor delictive nu s-a încălcat, intervenții asupra corpurilor delictive nu a admis. Chilari Tatiana având calitatea de agent constator - la 08 august 2016 nu a recunoscut ca corp delict unitatea de transport, nu s-a prejudiciat mersul urmăririi penale, or, unitatea de transport a rămas la dispoziția organului vamal, fiind recunoscută mai târziu ca corp delict de ofițerul de urmărire penală.

A mai declarat că, personal, nu a avut atribuții de agent constator însă, la ziua indicată exercita obligațiile de serviciu în calitate de Șef al Serviciului Contracărărea Fraudelor Vamale, Biroul Vamal Bălți

Pentru efectuarea percheziției și controlului vamal s-au format 4 grupuri de inspectori de la echipele mobile pentru numărare a mărfii, unde s-a cântărit marfa în 7 loturi, ulterior au și semnat procesul-verbal de percheziție. După finisarea percheziției depozitul s-a sigilat cu sigiliul nr. 1684236.

La 12 august 2016, în baza raportului Șefului postului vamal intern, s-a dispus ridicarea mărfii din depozit. La dispoziția Șefului biroului vamal s-au deplasat la fața locului în scopul separării bunurilor declarate de cele nedeclareate cu depozitarea acestora în camera de păstrare a corpurilor delictive. La deschiderea ușii depozitului s-a constatat că era aplicat un alt sigiliu.

În cadrul percheziției s-a constatat că, s-ar fi admis erori la numărare, dar aceasta s-a întâmplat datorită faptului, că ambalajele unor categorii de mărfuri erau intacte, iar altele aveau urme de intervenție parțială, în altele, datele de pe ambalaj nu corespundeau cu marfa sau tipul ei aflată în ambalaj. Alte ambalaje conțineau nu numai mărfurile care se vedeau din exterior, dar aveau și alte mărfuri.

Reclamantul a mai indicat că, în unul din saci erau sutiene, dar la deschidere s-a stabilit că în realitate jumătate erau chiloți. Au apărut și alte divergențe între cantitatea de marfa numărată anterior și datele constatate, aceasta au declarat inspectorii vamali Coniuc Stela, Lupu Anatolie, Guțu Alina și Haritonenco

Violeta, care au verificat mărfurile în zilele de 15-17 august 2016 și se menționează în încheierea investigației de serviciu din 21 septembrie 2016. Nu s-a întocmit proces-verbal privind rezultatul reverificării mărfurilor, deoarece la 18 august 2016 cazul a fost preluat de ofițerul de urmărire penală al Serviciului Vamal.

În opinia reclamantului, el nu are nici o atitudine față de modul în care s-au numărat mărfurile în timpul percheziției din 02-03 august 2016, precum și față de renumărarea bunurilor în zilele de 5-17 august 2016. Personal nu a participat la numărare și la separarea mărfurilor nedeclarete. Diferența dintre cantitatea de marfa constatată de colaboratorii Biroului vamal Bălți și datele echipei organului de urmărire penală nu-i poate fi imputată ca abatere disciplinară, or de fapt a fost stabilită de colaboratorii Biroului vamal Bălți. Nu se prezintă nici o probă că aceasta ar fi influențat negativ la verificările efectuate.

A mai declarat că, sunt declarative și afirmațiile precum că, s-a încălcat modul de păstrare a corpurilor delict, or, nu se aduc motivele în care ar fi avut loc asemenea fapte. În realitate unitatea de transport cu mărfuri a fost plasată pe teritoriul terminalului vamal, aflat în gestiunea ÎS „Vamservinform”, acolo s-a efectuat percheziția și renumărarea mărfurilor și tot de acolo a fost preluată de organul de urmărire penală, astfel, în ce condiții ar fi încălcat modul de păstrare a corpurilor delict, cu atât mai mult că, nu i-au fost transmise.

Nu este de acord nici cu faptul că, ar fi admis intervenții asupra corpurilor delict. După finisarea percheziției asupra depozitului, unde se aflau mărfurile, s-a aplicat sigiliul vamal nr. 1684236, dar la 12 august 2016, când s-au prezentat pentru renumărarea și separarea mărfurilor s-a constatat, că ușa depozitului avea aplicat un alt sigiliu cu nr. 1684270. Ulterior, Comisia de anchetă a stabilit în ce condiții când și cine a dispus desigilarea depozitului.

Faptul că unitatea de transport cu n/î CRJ 566 nu a fost recunoscută de către agentul constator - Chilari Tatiana ca corp delict, nu constituie temei de eliberare din serviciu, iar prin aceasta nu s-a afectat mersul urmăririi penale.

În afară de aceasta, dispoziția art. 431, alin. (4¹) al Codului contravențional prevede, că la examinarea cauzelor contravenționale prevăzute de art. 50, alin. (2), agentul constator al poliției, iar la examinarea celor prevăzute de art. 187, alin. (8), (10) și (11) agentul constator al Serviciului Vamal hotărăsc asupra corpurilor delict, potrivit prevederilor art. 106 al Codului penal și art. 162 al Codului de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător în procesul contravențional. Din aceasta rezultă, că doar în cazul unui proces contravențional se decide asupra recunoașterii ca corp delict, dar aceasta nu este o obligație. În cazul de față, la 02 august 2016, era evident, că cazul de nedeclarare a mărfurilor urmează a fi verificată prin prisma existenței unei infracțiuni, de aceea la data de 08 august s-a expedit Serviciului Vamal denunțul privitor la acest caz. În așa situație urma ca ofițerul de urmărire penală să decidă asupra recunoașterii ca corp delict a unității

de transport utilizate la transportarea mărfurilor de contrabandă. Și într-un caz și în altul nu avea el nici o atitudine față de cele menționate.

Reclamantul a mai specificat că, pârâtul la emiterea ordinului contestat s-a întemeiat pe prevederile art. 15, alin. (1), lit. a), h) și i) al Legii nr. 1150 serviciului în organele vamale, prevederile pct. 7), lit. c), e) și j) a Codului de conduită a colaboratorului vamal.

În viziunea lui Bumbac Mihail ordinul emis, nu indică prin care acțiuni nu ar fi contribuit întru combaterea fraudei, corupției sau a traficului ilicit de mărfuri în situația din ziua de 05 august 2016, deoarece în curs de câteva ore a asigurat întocmirea actelor necesare în vederea obținerii încheierii judecătorului de instrucție pentru efectuarea percheziției, iar după aceasta până la ora 23:00 a asistat la procedura de la percheziție. Ulterior, a fost depus denunțul respectiv privitor la fraudă constatată. Nici normele din Codul de conduită citate, cu referire la reclamant, nu constituie temei de eliberare din serviciu. În această ordine a menționat că exercita funcția de șef SCFV al Biroului vamal Bălți și potrivit Capitolului II, Secțiunea 2 a Nomenclatorului funcțiilor publice (Legea nr. 155) funcția deținută se atribuie la funcțiile de conducere, iar el a fost sancționat pentru ca ar fi admis niște abateri care nu se referă la obligațiile de funcționar public cu funcție de conducere (pct. 9 al Codului de conduită).

Mai mult, că temei legal de eliberare din serviciu putea constitui prevederile art. 43 (temeiurile încetării serviciului), care în alin. (1), lit. h), cu referire la caz, stipulează, că eliberarea din serviciu poate avea loc inclusiv „pentru o încălcare gravă specificată la art. 46 sau o încălcare sistematică a disciplinei de serviciu”. Însă, nici în încheierea privind investigația de serviciu și nici în ordinul contestat nu se menționează o abatere disciplinară, prevăzută la art. 46, pentru care s-ar putea aplica sancțiunea disciplinară de eliberare din serviciu, în aceste condiții consideră că eliberarea din serviciu este una ilegală.

Ulterior, reclamantul și-a concretizat cerințele și a solicitat anularea ordinului Directorului General al Serviciului Vamal nr. 1136-p din 22 octombrie 2013 în partea în care a fost eliberat din funcția de șef al SCFV al Biroului Vamal Bălți, cu restabilirea în funcție, iar în urma reorganizării Serviciului Vamal, în funcția de Șef al Secției procedurii contravenționale al Biroului Vamal Nord, încasarea salariului cuvenit pentru perioada în care nu a lucrat din motivul concedierii - 22 octombrie 2016 și până la pronunțarea hotărârii judecătorești; încasarea prejudiciului moral din contul pârâtului în cuantum de 30 000 lei; încasarea tuturor cheltuielilor aferente judecării cauzei din contul pârâtului în beneficiul său.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) acțiunea înaintată de Bumbac Mihail a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Bumbac Mihail reprezentat de avocatul Airapetean Artur, casată hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul

Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

S-a anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 1136-p din 22 octombrie 2016 emis de către Serviciul Vamal ”Cu privire la sancționarea unor colaboratori ai Biroului Vamal Bălți”, în partea prin care reclamantul Bumbac Mihail a fost sancționat disciplinar cu eliberare din serviciu în organele vamale.

S-a restabilit Bumbac Mihail în serviciu în organele vamale, în funcția de Șef al Secției procedurii contravenționale al Biroului Vamal Nord.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Bumbac Mihail salariul pentru perioada absențelor forțate de la serviciu începând cu data de 22 octombrie 2016 până la 14 iunie 2018, în mărimea care urmează a fi calculată și achitată de angajator, cu reținerea tuturor plăților obligatorii la buget.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Bumbac Mihail un salariu mediu lunar în mărime de 6793,58 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretențiile ce țin de repararea prejudiciului moral s-au respins ca neîntemeiate.

La 14 septembrie 2018, Serviciul Vamal a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea precum și nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Serviciul Vamal, neîntemeiat și care urmează a fi considerat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de G Serviciul Vamal, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Serviciul Vamal.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale

Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Serviciul Vamal.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu